

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

[..]
nosūtīšanai e-adreses informācijas sistēmā

Lēmums

Rīgā, 04.04.2025.

Nr. [..]

*Par Datu valsts inspekcijas
faktiskās rīcības apstrīdēšanu*

[1] Datu valsts inspekcijā (turpmāk – Inspekcija) saņemts [..] (turpmāk – Iesniedzēja) 2025. gada 7. marta iesniegums (reģ. Inspekcijā 07.03.2025. ar Nr. [..]; turpmāk – Sūdzība), kurā apstrīdēta Inspekcijas 2025. gada 6. marta atbilde Nr. [..]. Sūdzībā Iesniedzēja lūdz atkārtoti pēc būtības izskatīt Iesniedzējas sākotnējo, 2025. gada 16. februāra, iesniegumu (reģ. Inspekcijā 17.02.2025. ar Nr. [..]) un sniegt atbildi par Inspekcijas turpmāko rīcību.

[2] Izvērtējot Sūdzībā minēto un Inspekcijas rīcībā esošo informāciju, Inspekcija

konstatē:

[2.1.] 2025. gada 17. februārī Inspekcijā saņemts Iesniedzējas iesniegums (turpmāk – Sākotnējais iesniegums), kurā norādīts, ka Iesniedzējas ģimenei ir izveidojies privāta rakstura konflikts par līgumsaistību neizpildi ar būvniecības pakalpojumu sniedzēju – būvnieku. Iesniedzējas ieskatā, lai atriebtos par radušos konfliktu, šī neidentificētā persona ievietoja iepazīšanas portālā <https://gribu.lv> (turpmāk – Portāls) sludinājumu, norādot Iesniedzējas personas datus – vārdu, uzvārdu, dzīvesvietu un tālruņa numuru. Ievērojot Portāla darbības specifiku, Iesniedzēja uzskata, ka dati Portālā tika publicēti, lai aizskartu Iesniedzējas godu un cieņu, kā arī reputāciju. Dienu pirms Sākotnējā iesnieguma nosūtīšanas Inspekcijai, Iesniedzējas vīrs sazinājās ar Portāla administrāciju, lūdzot attiecīgo sludinājumu dzēst. Sākotnējā iesniegumā Iesniedzēja lūdz informēt, kā rīkoties, ja personas dati bez personas piekrišanas ir publicēti interneta vietnē, kā arī jautā, kā sevi turpmāk pasargāt no iespējamās ļaunprātīgas datu publicēšanas Portālā.

[2.2.] Ievērojot Sākotnējā iesniegumā minēto informāciju un izteikto lūgumu, Inspekcija 2025. gada 6. martā sagatavoja atbildes vēstuli Nr. [..] (turpmāk – Atbildes vēstule). Atbildes vēstulē

tika izskaidrotas Iesniedzējas kā datu subjekta, proti, personas, kuras personas dati tiek apstrādāti, tiesības, kā arī sniegta informācija par Inspekcijas pilnvarām un kompetenci. Atbildes vēstulē, ņemot vērā Inspekcijas pieredzi šādu jautājumu risināšanā, Iesniedzējai tiek ieteikts par sludinājuma dzēšanu sazināties ar Portāla administrāciju, tādējādi pēc iespējas ātrāk panākot sludinājuma izņemšanu no Portāla. Atbildes vēstulē tika sniegta arī informācija par turpmākās rīcības iespējām gadījumā, ja Portāla administrācija, kas darbojas kā datu pārzinis, neatsaucas uz Iesniedzējas lūgumu vai neņem to vērā, aicinot tad vērsties Inspekcijā.

[2.3.] 2025. gada 7. martā Inspekcijā saņemta Iesniedzējas Sūdzība, kurā Iesniedzēja norāda, ka Inspekcija Atbildes vēstulē nesniedza pilnīgu informāciju par Iesniedzējas tiesībām un turpmākās rīcības iespējām, kā arī nepildīja tai normatīvajos aktos noteiktās funkcijas un pienākumus. Iesniedzēja lūdz atkārtoti pēc būtības izskatīt Sākotnējo iesniegumu, kā arī sniegt detalizētu atbildi par Inspekcijas turpmāko rīcību saistībā ar Iesniedzējas personas datu prettiesisku apstrādi.

[3] Izvērtējot Inspekcijas rīcībā esošos dokumentus, kā arī konstatētos apstākļus un to juridisko vērtējumu, Inspekcija

secina:

[3.1.] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 89. panta pirmo daļu iestādes faktiskā rīcība ir iestādes rīcība publisko tiesību jomā, kas neizpaužas tiesību akta veidā un kas ir vērsta uz faktisko seku radīšanu, ja privātpersonai uz šo rīcību ir tiesības vai šīs rīcības rezultātā ir radies vai var rasties personas subjektīvo tiesību vai tiesisko interešu aizskārums. Par faktisko rīcību atzīstamas arī iestādes darbības, kas neatkarīgi no iestādes nodoma rada tādas faktiskās sekas, kuru rezultātā privātpersonai ir radies vai var rasties būtisks tiesību aizskārums. Atbilstoši APL 89. panta otrajai daļai faktiskā rīcība ir arī iestādes bezdarbība, ja iestādei saskaņā ar tiesību normām bija vai ir pienākums izpildīt kādu darbību, kā arī iestādes sniegta izziņa. Savukārt, saskaņā ar APL 91. panta ceturto daļu, privātpersona iestādes faktisko rīcību var apstrīdēt un pārsūdzēt tāpat kā administratīvo aktu. Ievērojot minēto, Inspekcijas Atbildes vēstule ir uzskatāma par iestādes faktisko rīcību, kas apstrīdama tāpat kā administratīvais akts.

[3.2.] Saskaņā ar APL 79. panta pirmo daļu, administratīvo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, bet, ja rakstveida izdotajā administratīvajā aktā nav norādes, kur un kādā termiņā to var apstrīdēt, - viena gada laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Ņemot vērā lēmuma [1] punktā konstatēto attiecībā uz Sūdzības saņemšanas dienu, Inspekcija secina, ka Sūdzība ir iesniegta termiņā, līdz ar to tās izskatīšana ir pieļaujama.

[3.3.] Saskaņā ar APL 81. panta pirmo daļu, augstāka iestāde izskata lietu vēlreiz pēc būtības kopumā vai tajā daļā, uz kuru attiecas iesniedzēja iebildumi. APL 81. panta piektajā daļā ir noteikts, ka apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Šādā veidā tas ir izpildāms un to var pārsūdzēt tiesā. APL 76. panta trešajā daļā ir noteikts, ka administratīvā akta apstrīdēšana ir sākotnējās administratīvās lietas turpinājums. Līdz ar to, Inspekcijas direktore kā augstāka amatpersona, atkārtoti izskata

Iesniedzējas lietu pēc būtības, vērtē un pārbauda, vai Inspekcijas amatpersona ir pienācīgi izvērtējusi Sākotnējo iesniegumu.

[3.4.] Saskaņā ar Iesniegumu likuma 2. panta pirmo daļu šis likums piemērojams iesniegumam, kurā ietverts iestādes kompetencē esošs lūgums, sūdzība, priekšlikums vai jautājums. Savukārt Vispārīgās datu aizsardzības regulas¹ (turpmāk – Datu regula) 77. panta 1. punktā ir ietvertas datu subjekta tiesības iesniegt sūdzību par konkrētu personas datu apstrādi, par kuras tiesiskumu personai ir radušās šaubas.

Atšķirībā no Iesniegumu likumā minētā iesnieguma, lai iesniegtu datu subjekta sūdzību, un Inspekcija varētu veikt konkrētās datu apstrādes darbības atbilstības Datu regulai pārbaudi, datu subjekta sūdzībai tiek prasīta daudz augstāka detalizācijas pakāpe, tostarp norādot datu apstrādes vietu, laiku un pārzini, kas veicis konkrētās datu apstrādes darbības. Proti, iesniegums Iesnieguma likuma izpratnē ir vispārīgs, savukārt datu subjekta sūdzība – konkrēta un specifiska.

Ievērojot Iesniedzējas Sākotnējā iesnieguma saturu un tajā iekļauto informāciju, Iesniedzējas Sākotnējais iesniegums Inspekcijā tika izskatīts kā iesniegums Iesnieguma likuma izpratnē. Tāpēc Inspekcija atbilstoši Iesnieguma likuma 5. panta pirmajai un trešajai daļai, sniedza atbildes pēc būtības uz Iesniedzējas uzdotajiem jautājumiem, informējot iesniedzēju par tās tiesībām un rīcības iespējām, lai izdzēstu iesniedzējas datus no Portāla, kā arī pēc Iesniedzējas lūguma, norādot uz veicamajiem piesardzības pasākumiem, lai izvairītos no šādas situācijas atkārtošanās nākotnē.

Tā kā Sākotnējā iesniegumā Iesniedzēja informē, ka Iesniedzējas vīrs jau ir vērsies pie Portāla administrācijas ar lūgumu attiecīgo sludinājumu dzēst, kā arī ievērojot to, ka Iesniedzēja Sākotnējā iesniegumā neidentificēja personu, kas ievietoja Iesniedzējas personas datus Portālā, tad Inspekcijai nebija pamata uzskatīt Iesniedzējas Sākotnējo iesniegumu par datu subjekta sūdzību Datu regulas 77. panta 1. punkta izpratnē.

[3.5] Iesniedzēja uzskata Inspekcijas Atbildes vēstuli par prettiesisku, balstoties uz šādiem Sūdzībā norādītiem apstākļiem:

[3.5.1.] Iesniedzēja uzskata, ka Inspekcijas apgalvojums par to, ka tās kompetencē neietilpst konteksta vērtēšana, nav juridiski korekts, jo Datu regula paredz, ka uzraudzības iestādei ir pienākums veicināt un nodrošināt personas datu aizsardzību.

Inspekcija piekrīt, ka viens no tās uzdevumiem ir veicināt un nodrošināt personas datu aizsardzību, tostarp pārbaudot personas datu apstrādes darbību tiesiskumu un atbilstību Datu regulas un Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – Datu likuma) prasībām. Vienlaikus Inspekcijas kompetencē neietilpst šo datu saturiskā izvērtēšana. Šis apgalvojums jāsaprot tā, ka Inspekcijai datu apstrādes prettiesiskuma konstatēšanai nav būtisks personas datu saturs (piemēram, glaimojoši vai aizskaroši dati) vai datu apstrādes veids (piemēram, datu publicēšana Portāla vai latvija.lv mājaslapā), bet gan datu apstrādes atbilstība Datu regulas 5. pantā uzskatītajiem personas datu apstrādes principiem un Datu regulas 6. pantā iekļautajiem datu apstrādes tiesiskajiem pamatiem. Arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts ir atzinis, ka Inspekcijas kompetencē nav vērtēt, vai personas dati

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) Nr. 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

vai to apstrāde ir izmantoti, lai aizskartu personas godu un cieņu, jo “Inspekcijas kontrolei pakļautā datu apstrāde aprobežojas tieši ar pašu personas datu izmantošanu kā tādu, bet ne ar kontekstu, kādā tie tiek izmantoti. Tādējādi situācijā, kad personas dati izmantoti, iespējams, aizskarošā veidā, tas, vai līdz ar to pieļauts personas goda un cieņas aizskārums, nav Inspekcijas, bet gan vispārējās jurisdikcijas tiesas kompetences jautājums.”²

Līdz ar to šāda apgalvojuma iekļaušana Inspekcijas Atbildes vēstulē nav uzskatāma par prettiesisku, bet gan norāda uz Inspekcijas pilnvarām un kompetences robežām, skaidrojot Iesniedzējai tās tiesības.

[3.5.2.] Iesniedzēja norāda, ka Iesniedzējas datu apstrādes mērķis bija veikt apzinātas darbības ar Iesniedzējas personas datiem, lai veiktu morālo un emocionālu vardarbību, kā arī kaitētu Iesniedzējas reputācijai un īstenotu iepriekš izteiktus mutiskus draudus.

Izprotot, ka šāda situācija ir nepatīkama gan Iesniedzējai, gan Iesniedzējas ģimenei, tomēr šādu apgalvojumu iekļaušana Iesniedzējas Sākotnējā iesniegumā nav uzskatāma par pietiekamu pamatu, lai Inspekcija veiktu datu apstrādes tiesiskuma pārbaudi. Norādām, ka Iesniedzējas Sākotnējā Iesniegumā netika iekļauta informācija par datu pārzini, proti, fizisku vai juridisku personu, kas veica Iesniedzējas personas datu apstrādi, līdz ar to Inspekcija objektīvi nevarēja uzsākt pārbaudi pret datu pārzini, jo nebija informēta par šīs personas identitāti.

Informācijas tehnoloģiju attīstības apstākļos personas dati bieži tiek izmantoti kā līdzeklis privātpersonu savstarpējos strīdos, publiskojot interneta vietnēs privāta rakstura informāciju. Šādas situācijas ir nepatīkamas un aizskarošas personai, kuras personas dati tiek publiskoti, jo ietekmē to psiholoģiski un emocionāli. Vienlaikus ir svarīgi šādas situācijas risināt pieejamo tiesisko līdzekļu ietvaros. Izvēloties piemērotāko tiesību aizsardzības līdzekli, ir jāņem vērā aizskāruma būtība, kā arī kādu tiesisko seku iestāšanos persona vēlas panākt.

Ja Iesniedzēja uzskata, ka nelikumīgas darbības ar Iesniedzējas personas datiem notika atriebības nolūkos, aizskarot godu un cieņu, tad Iesniedzējai ir jāvēršas tiesību aizsardzības iestādē, piemēram, Valsts policijā, kas savas kompetences un pilnvaru ietvaros veiks attiecīgās lietas izskatīšanu, izvērtējot noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmju esamību. Savukārt, ja Iesniedzēja vēlas vērsties Inspekcijā atbilstoši Datu regulas 77. panta 1. punktam, lai aizsargātu savas tiesības uz personas datu aizsardzību, tad Iesniedzējai ir jānorāda datu pārziņa, proti, personas (fiziskas vai juridiskas), kura veica Iesniedzējas datu apstrādi, identitāte, minot faktiskos apstākļus, kad šī datu apstrāde ir notikusi, un kādas ir bijušas tās radītās sekas.

[3.5.3.] Iesniedzēja uzskata, ka Inspekcijas Atbildes vēstulē iekļautā informācija par iespējam nākotnē nodrošināties pret līdzīga veida pārkāpumiem, ir tiešs norādījums, ka Iesniedzēja pati, kā noziedzīga nodarījuma upuris, ir vainojama dotajā situācijā.

Vēlamies norādīt, ka Inspekcija ar Atbildes vēstuli nevēlējās aizvainot Iesniedzēju, norādot uz viņas vainu. Ņemot vērā, Iesniedzējas Sākotnējā iesniegumā iekļauto vispārīgo jautājumu par to, kā sevi nākotnē pasargāt no šādām situācijām, tika sniegta atbilde par iespējamiem rīcības veidiem potenciālo personas datu apstrādes risku novēršanai. Savukārt, ja Iesniedzēja uzskata, ka ir kļuvusi

² Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007. gada 9. jūlija spriedums lietā Nr. SKA – 346/2007, 9. punkts

par noziedzīga nodarījuma upuri, tad atbilstoši [3.5.2.] punktā minētajam, Iesniedzējai ir jāvēršas kompetentajā iestādē – Valsts policijā.

[3.5.4.] Iesniedzēja norāda, ka Inspekcija neīstenoja vairākus tai Datu regulas 57. panta 1. punktā un Datu likuma 4. panta pirmajā daļā minētos uzdevumus, kuri Iesniedzējas vērtējumā netika pilnībā izpildīti, izskatot Iesniedzējas Sākotnējo iesniegumu. Atbildes vēstulē Iesniedzēja tika informēta par Iesniedzējas tiesībām saistībā ar Iesniedzējas personas datu apstrādi, norādot, kā mazināt prettiesiskas personas datu apstrādes riskus nākotnē (detalizētāk skat. [2.2.] punktu), kas atbilst Datu regulas 57. panta 1. punkta b) apakšpunktā iekļautajam Inspekcijas uzdevumam. Atbilstoši Datu regulas 57. panta 1. punkta e) apakšpunktam Inspekcijai ir jāsniedz informācija ikvienam datu subjektam par tā tiesību īstenošanu, nepieciešamības gadījumos sadarbojoties ar citu dalībvalstu iestādēm. Norādām, ka atbilstoši Inspekcijas Atbildes vēstulē iekļautajai informācijai, Iesniedzēja tika informēta par tās tiesību īstenošanu atbilstoši Datu regulai, savukārt, sadarbība ar citu dalībvalstu personas datu aizsardzības iestādēm, izskatot Iesniedzējas Sākotnējo iesniegumu, nebija nepieciešama. Saskaņā ar Datu regulas 57. panta 1. punkta v) apakšpunktu Inspekcijas kompetencē ir jebkādu citu uzdevumu izpilde saistībā ar personas datu aizsardzību, vienlaikus, ievērojot Inspekcijas kompetenci un pilnvaras.

Savukārt, atbilstoši Datu likuma 4. panta pirmās daļas 2) punktam Inspekcija veicina datu apstrādes efektivitāti, kas nozīmē, ka Inspekcija uzrauga, vai personas datu apstrāde atbilst Datu regulas prasībām un ir tiesiska, samērīga un nepieciešama konkrētu mērķu un uzdevumu izpildei. Līdz ar to šī datu apstrādes efektivitātes veicināšana sevī ietver arī vienota mehānisma izveidi, kas ļauj Inspekcijai reaģēt uz personas datu apstrādes pārkāpumiem, paredzot veidus, kā persona var vērsties Inspekcijā gadījumā, ja ir noticis tās tiesību uz personas datu apstrādi aizskārums, piemēram, izvērtējot nepieciešamību uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, kā to paredz Datu likuma 5. panta pirmās daļas 2) punkts. Tāpēc, kā jau minēts iepriekš, Inspekcija objektīvi nevarēja veikt nekādas darbības, reaģējot uz Iesniedzējas Sākotnējo iesniegumu, jo tas nesaturēja nekādu informāciju par datu pārzini (detalizētāk skat. [3.5.2.] punktu), kā arī pierādījumus par veikto personas datu apstrādi.

[3.5.5] Iesniedzēja apgalvo, ka Inspekcija nepilda tai Datu regulā noteiktos uzdevumus, un ar savu nevēlēšanos pildīt normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, atbalsta noziedzību.

Inspekcija informē, ka atbilstoši Datu likuma 3. pantam Inspekcija ir Ministru kabineta pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Tas nozīmē, ka Inspekcija var darboties tikai normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros, īstenojot nacionālos, Eiropas Savienības vai starptautiskos tiesību aktos noteiktās funkcijas un uzdevumus, lai nodrošinātu personas datu aizsardzību. Inspekcijai nav savu personīgo interešu vai simpātiju aizstāvēt vienas, vai otras puses pozīcijas, bet Inspekcija savu darbu balsta uz atklātu, taisnīgu un cieņpilnu komunikāciju ar ikvienu personu, kas vērsas pie tās ar iesniegumu vai sūdzību, objektīvi izvērtējot iesniegumā minētos faktus un argumentus. Izskatot arī Iesniedzējas Sākotnējo iesniegumu, Inspekcijas amatpersonas ievēroja normatīvo aktu prasības un sniedza atbildes pēc būtības uz Iesniedzējas Sākotnējā iesniegumā minētajiem jautājumiem.

Ņemot vērā Iesniedzējas izteikto lūgumu, un ievērojot iepriekš minētos apsvērumus un argumentus, Inspekcijas direktore secina, ka Iesniedzējas Sūdzība ir izskatīta pēc būtības atbilstoši Datu regulas 77. pantam.

Norādām, ka nekādas papildus darbības ar Iesniedzējas Sākotnējo iesniegumu netiks veiktas, jo 2025. gada 31. martā pārbaudot Portāla saturu, Iesniedzējas dati (vārds, uzvārds) Portālā netika atrasti. Vienlaikus, ja Iesniedzēja uzskata, ka Iesniedzējas datu prettiesiskas apstrādes pārkāpums tiek turpināts, tad Iesniedzējai ir tiesības iesniegt datu subjekta sūdzību datu regulas 77. panta izpratnē, norādot [3.5.2.] punktā minēto informāciju.

Ņemot vērā minētos faktiskos un tiesiskos apstākļus, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 76. panta trešo daļu, 79. panta pirmo daļu, 81. pantu, 89. panta pirmo un otro daļu, 91. panta ceturto daļu, Iesnieguma likuma 5. pantu, kā arī Fizisko personu datu apstrādes likuma 4., 5. un 24. pantu, Inspekcija

nolemj:

- atzīt Datu valsts inspekcijas amatpersonas faktisko rīcību – 2025. gada 6. marta atbildes vēstuli Nr. [...] – par tiesisku;
- noraidīt Iesniedzējas 2025. gada 7. marta Sūdzību kā nepamatotu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmo un otro daļu lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam, savukārt lēmumu paziņo adresātam atbilstoši Paziņošanas likumam. Paziņošanas likuma 9. panta 1.¹ daļā noteikts, ka dokuments, kas nosūtīts uz oficiālo elektronisko adresi, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Šo lēmumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 188. pantu un 189. panta pirmo daļu un Fizisko personu datu apstrādes likuma 24. panta otro daļu un Tieslietu padomes 2023. gada 30. maija lēmumu Nr.26 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc iesniedzēja adreses (deklarētās dzīvesvietas adreses, papildu adreses (Dzīvesvietas deklarēšanas likuma izpratnē) vai nekustamā īpašuma atrašanās vietas.

Direktore

J.Macuka

[..]